

Nya regler om personuppgiftsbehandling från 2018

Nuvarande lagstiftning

Personuppgiftslagen (PuL) trädde i kraft 1998 och har till syfte att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks när personuppgifter behandlas. Begreppet ”behandlas” är brett, det omfattar insamling, registrering, lagring, bearbetning, spridning, utplåning m.m. I personuppgiftslagen finns regler för hur ”personuppgifter” får behandlas. Lagen bygger i hög grad på samtycke och information till de registrerade. Det finns också regler om säkerhet och rättelse av felaktiga uppgifter.

Ny lagstiftning från maj 2018

Den 25 maj 2018 kommer en ny EU-förordning om dataskydd att ersätta den svenska personuppgiftslagen. Den nya förordningen kommer att gälla direkt som lag i alla medlemsstater.

Genom reformen blir reglerna om behandling av personuppgifter modernare och skillnaden mellan medlemsstaterna minskar. Syftet är att enskilda ska få större kontroll över sina personuppgifter samtidigt som företag bara behöver förhålla sig till ett regelverk när de verkar i flera EU-länder.

Vilka är de största förändringarna?

Dataskyddsförordningen har stora likheter med personuppgiftslagen. Syftet med både PuL och dataskyddsförordningen är att skydda individens personliga data.

Kraven på organisationer som hanterar personuppgifter skärps dock genom förordningen. Även de registrerades ställning har stärkts. Några av de största förändringarna som införs med förordningen är följande:

- Förordningen ställer krav på att ett högt integritetsskydd byggs in från början i processer och system.
- Organisationer och företag måste vara betydligt mer transparenta gällande datainsamling och hur data används än idag. Det måste tydligt framgå hur uppgifterna ska användas och samtycke ska ges. Det ska även gå att återkalla sitt samtycke. Den registrerade har även ”rätten att bli glömd”.
- En organisation som drabbas av dataintrång som inbegriper personliga data ska inom 72 timmar rapportera detta till berörd tillsynsmyndighet. Även de drabbade ska meddelas.

- En organisation som inte efterlever förordningen kan drabbas av kraftiga sanktionsavgifter. Sanktionsavgifterna kan uppgå till maximalt 20 miljoner euro eller fyra procent av organisationens omsättning.

Vad behöver vi göra?

När dataskyddsförordningen träder i kraft kommer det att ställas nya krav på hur kommunen arbetar med informationssäkerhet. Eftersom dataskyddsförordningen träder i kraft i maj 2018 har kommunen ungefär 1,5 år på sig att anpassa verksamheterna så att kraven i de nya bestämmelserna uppfylls.

Vi bör fundera över följande frågor:

- Vem ansvarar för dataskyddsfrågor i kommunen? På övergripande nivå? För respektive nämnd?
- Kartlägg organisationen. Vilka personuppgiftsbehandlingar sker i verksamheterna idag? Undersök inom varje nämnds ansvarsområde. Inventera och dokumentera.
- Utse dataskyddsombud. Förordningen ställer krav på att dataskyddsombudet ska ha kunskap inom dataskydd. Ombudet måste få det stöd och de befogenheter som krävs för att kunna utföra sitt uppdrag på ett effektivt och oberoende sätt.

Webbverktyg eller liknande

För att på ett effektivt och kostnadsbesparande sätt kunna anpassa våra verksamheter till de nya strängare kraven krävs att vi har tillgång till någon form av webbverktyg eller liknande.

Med hjälp av de webbverktyg som finns att tillgå på marknaden kan vi kvalitetssäkra och utvärdera vårt dataskyddsarbete. Vi kan göra en nulägesanalys av våra verksamheter och med hjälp av denna upprätta en handlingsplan för att kunna fokusera på det som är viktigt.

I webbverktygen finns färdiga kvalitetssäkrade policymallar, biträdesavtal, checklistor, riktlinjer och andra nödvändiga dokument som underlättar det praktiska arbetet. I verktygen finns även förteckningsfunktioner där alla registerförteckningar samlas på ett säkert ställe i digital form. Registerförteckningarna är sök- och sorteringsbara och ger en tydlig överblick över områden som behöver åtgärdas.

Ett webbverktyg skulle alltså hjälpa oss att få en tydlig överblick, hålla oss uppdaterade och hjälpa oss att fatta korrekta beslut enligt personuppgiftslagen och dataskyddsförordningen.

Kompetenshöjande insatser

För att verksamheterna ska kunna leva upp till de nya kraven i förordningen kommer det att krävas kompetenshöjande insatser. Den person som ska fungera som dataskyddsombud kan

behöva kompetenshöjande utbildning, exempelvis inom informationssäkerhet. Även annan personal, främst systemförvaltare, behöver ges utbildning inom de nya bestämmelserna och inom informationssäkerhet. Systemförvaltarnas uppgift är bl.a. att se till att den personuppgiftsbehandling som sker i verksamhetssystemen lever upp till lagkraven. Även arkivansvariga chefer kan behöva utbildningsinsatser.

Budget

De ovan nämnda åtgärderna kommer att medföra extra kostnader för kommunen.

Kostnaden för inköp av webbverktyg uppgår till ca 70 000 kr. Kostnaden för årliga licenser uppgår till ca 7 000 kr per licens. Varje nämnd behöver minst en licens var. Kostnad för förteckningsverktyg tillkommer med totalt ca 15 000–20 000 kr per år.

Kostnader för extern utbildning av personal tillkommer.